

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ
AUTOMOTIVE MANUFACTURERS ASSOCIATION

ÖZET DEĞERLENDİRME

2009 Yılı Pazar, Üretim Ve İhracat

KONULAR		Aralık			Ocak-Aralık		
		2008	2009	(%)	2008	2009	(%)
Üretim	Toplam	38.482	93.770	143,7	1.147.110	869.605	-24,2
	Otomobil	20.500	48.917	138,6	621.567	510.931	-17,8
İhracat	Toplam	36.516	68.158	86,7	910.270	628.970	-30,9
	Otomobil	24.703	38.108	54,3	525.301	388.994	-25,9
Pazar	Toplam	44.418	91.386	105,7	526.544	575.865	9,4
	Otomobil	25.879	57.178	120,9	305.998	369.819	20,9

ÖTV indiriminin 30 Eylül 2009 tarihinde sona ermesiyle birlikte Ekim ayında tekrar daralmaya başlayan otomobil pazarını canlandırmak için, Kasım ayında firmaların kendi olanakları ile yapmaya başladığı kampanyalar Aralık ayında da yoğun olarak devam etti.

2009 yılı toplam otomotiv pazarı ağırlıklı olarak ÖTV indiriminin etkisi ile 2008 yılına göre yüzde 9,4 artarak 576 bin adet düzeyinde gerçekleşti.

Otomotiv pazarındaki büyüme, ÖTV indiriminin olumlu etkisine bağlı olarak özellikle otomobil pazarı ve kamyonetten oluşan hafif ticari araçlardaki canlanmadan kaynaklandı. 2009 yılında, bir önceki yıla göre otomobil pazarı yüzde 20,9 oranında arttı ve 370 bin adet düzeyine yükseldi. 2009 yılında kamyonet segmentindeki artış ise yüzde 27,3 olarak gerçekleşti.

Toplam ve otomobil pazarında, markalara göre sıralama aşağıda belirtilmektedir.

Toplam Pazar

Sıralama	Marka	2009	2008
1	Ford	86.791	77.049
2	Fiat	84.820	61.043
3	Renault	72.470	64.084
4	Hyundai	64.332	34.180
5	Volkswagen	37.353	40.280
6	Peugeot	30.438	22.139
7	Toyota	24.939	26.620
8	Opel	24.710	29.406
9	Mercedes	17.957	17.041
10	Honda	16.200	20.827
Pazar Toplamı		575.865	526.544

Otomobil Pazarı

Sıralama	Marka	2009	2008
1	Hyundai	60.645	28.608
2	Renault	59.021	46.005
3	Ford	33.462	25.898
4	Fiat	29.596	26.595
5	Volkswagen	26.752	21.136
6	Toyota	23.783	24.882
7	Opel	22.689	24.804
8	Honda	16.200	20.827
9	Peugeot	13.783	11.752
10	Chevrolet	10.408	5.404
Pazar Toplamı		369.819	305.998

2009 yılında, orta ve ağır ticari araçlar ile birlikte traktörde yeterli önlem alınmaması sonucu, talepte ve dolayısı ile üretimdeki kayıplar önemli boyuttadır. 2009 yılında orta ticari araç pazarı 2008 yılına oranla yüzde 30,1 oranında azalırken, önemli daralma yüzde 42,3 ile ağır ticari araç pazarlarında yaşandı. 2009 yılı hafif ticari araç pazarı ise 2008 yılı adetlerine yakın gerçekleşti.

Ağır ticari araç üretimindeki keskin düşüşler 2009 yılı boyunca devam etti. 2009 yılında, ticari araç üretimi 5 yıl geriye giderek, 2004 yılı değerlerinin altında gerçekleşti. Büyük kamyon üretimi 0,74 bin adet ile 2002 yılı düzeyinin de altında kaldı.

2009 yılında, bir önceki yıla göre, toplam otomotiv sanayi ihracatındaki daralma yüzde 30,9 düzeyindeyken, otomobil ihracatında düşüş yüzde 25,9 düzeyindedir.

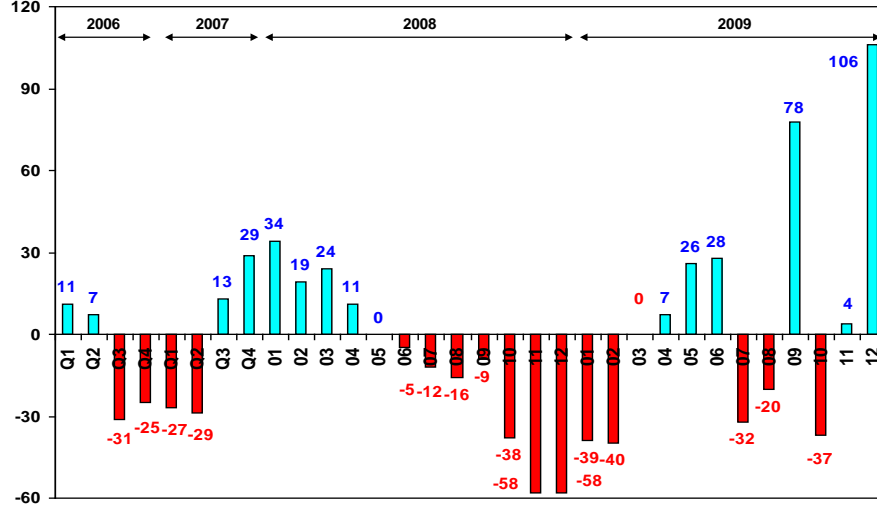
Kasım ayında olduğu gibi, otomotiv sanayinin 2009 Aralık ayı üretim ve ihracatının, 2008 Aralık ayına göre önemli oranda artmış olduğu görülmektedir. Üretim ve ihracat değerlerinde olduğu gibi, 2009 yılı Aralık ayı otomobil ve toplam pazarının, 2008 yılı aynı ayına göre artışı, “baz etkisi” göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.

Diğer bir ifadeyle; bu yıl Aralık ayında üretim ile birlikte ihracatın bir önceki yıla göre artmış gibi görünmesi, küresel krize bağlı olarak 2008 yılı Ekim ayında başlayan ve etkisi attırarak devam eden üretim ve ihracattaki önemli düşüşlerden kaynaklanmaktadır.

PAZAR

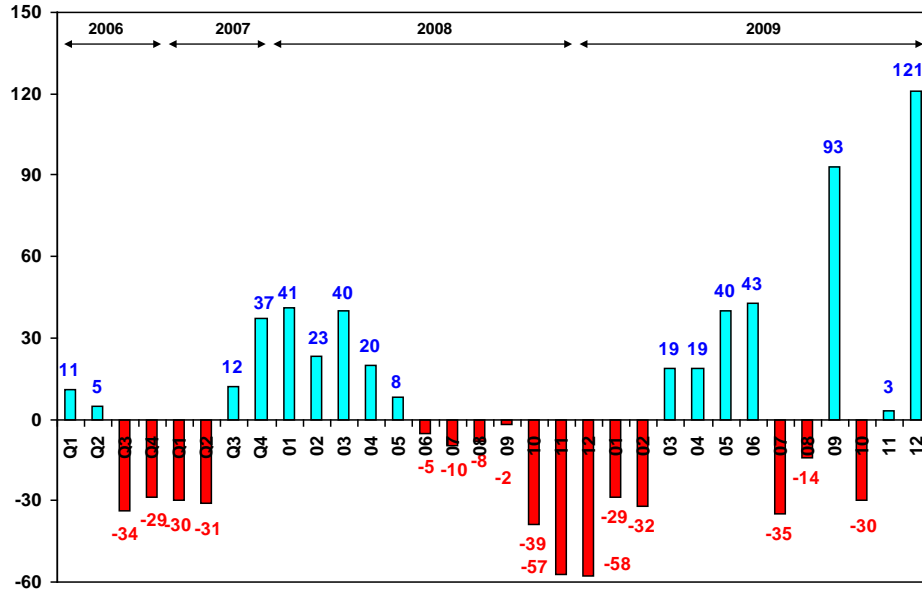
Toplam pazarın yüzde 63 ünü oluşturan otomobil pazarında Aralık ayında firmaların yapmış olduğu bireysel kampanyalara bağlı olarak gerçekleşen önemli artış, toplam pazarın da 2008 yılına göre yüzde 106 oranında artmasına neden oldu.

Toplam pazar

ÖTV indiriminin 30 Eylül 2009 tarihinde sona ermesiyle birlikte Ekim ayında tekrar daralmaya başlayan otomobil pazarı, Kasım ayına da firmaların yaptığı yoğun kampanyaların Aralık ayında da devam etmesiyle 2008 yılı aynı ayına göre de yüzde 121 oranda arttı ve 57 bin adet düzeyinde gerçekleşti.

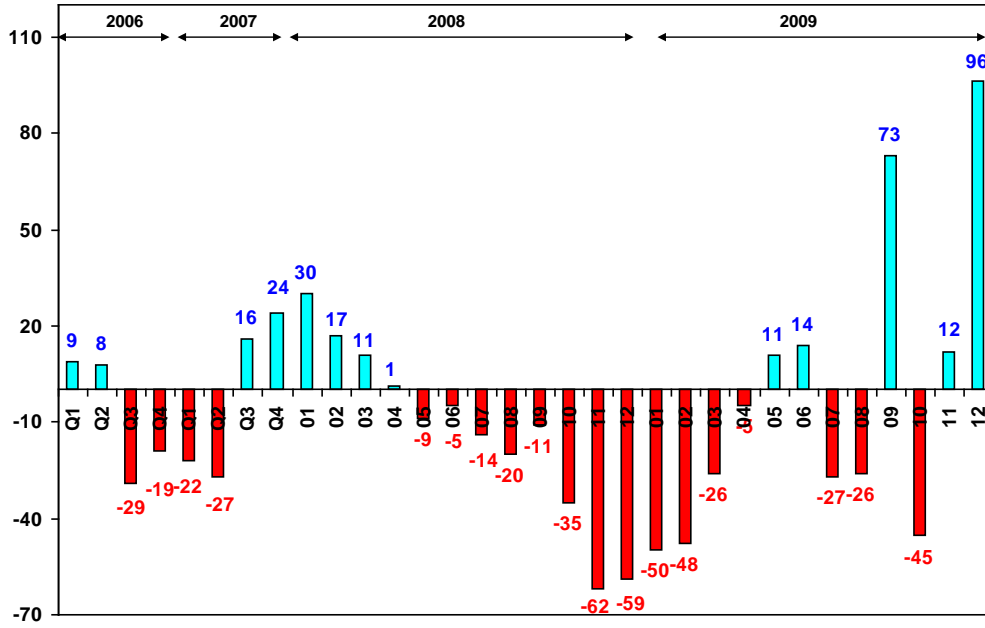
Otomobil pazarı

Ticari araçlarda ÖTV oranları çok düşük olduğundan ÖTV indirimi etkili olmadı ve genel olarak geçen yıl son çeyrekte başlayan talep durgunluğu yıl boyunca devam etti.

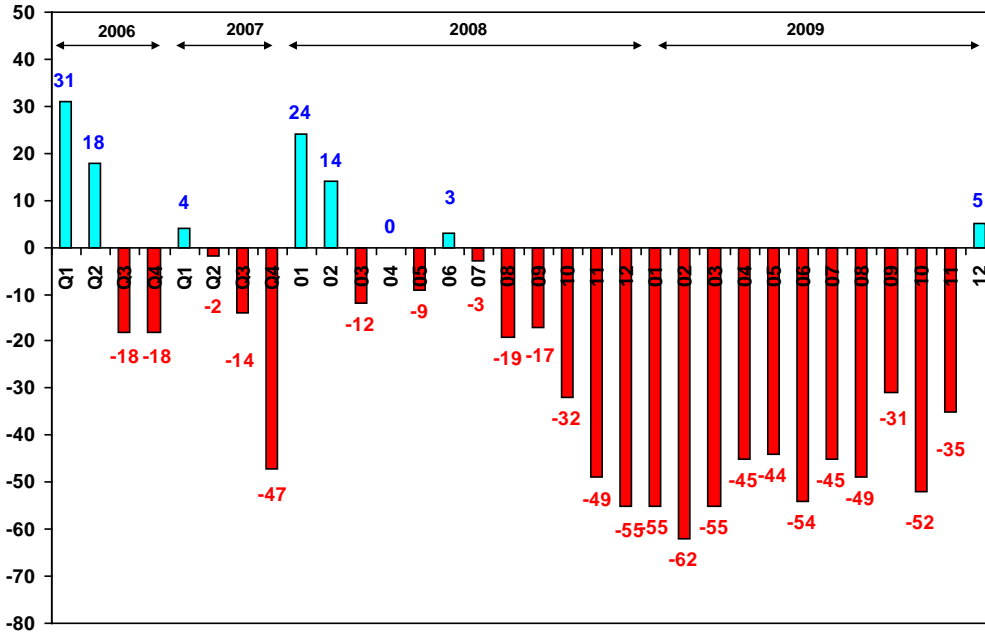
Otomobil pazarındaki benzer koşullara bağlı olarak, hafif ticari araçlar (HTA) pazarında Aralık ayında pazar, bir önceki yıla göre yüzde 96 oranında arttı ve 32 bin adet düzeyinde yükseldi.

HTA pazarı

Ağır ticari araçlarda (ATA) ise ÖTV oranları çok düşük olduğu için yapılan indiriminin hiçbir etkisi olmadı. 2008 yılı ikinci yarısından itibaren talepteki yüksek oranda durgunluk devam etti. Ağır ticari araç üreten tesislerde ve tedarikçilerinde çalışma günlerinin 2/3 ünde üretime ara verildi.

ATA pazarı

İHRACAT

2009 yılında toplam ihracat, 2008 yılı aynı dönemine göre yüzde 23 oranında azalarak 102 milyar ABD doları oldu. Otomotiv sanayi, 2009 yılında sektör sıralamasında birinci sırada yer aldı ve toplam ihracattaki payı yüzde 16,6 düzeyinde gerçekleşti.

2009 yılında toplam taşıt aracı ihracatı, 2008 yılı aynı dönemine göre yüzde 31 azalarak 629 bin adet oldu. 2009 yılında otomobil ihracatı, yüzde 26 düşüş ile 389 bine, ticari araç ihracatı ise yüzde 38 azalarak 240 bin adede geriledi, traktör ihracatı yüzde 15 azaldı ve 8.885 adet düzeyinde gerçekleşti.

ÜRETİM

Üretimimizin yüzde 72 sinin ihraç edilmesi nedeni ile iç pazardaki talep azalmasına ek olarak, ihracattaki keskin daralma 2009 yılında devam etmiştir. Bu durum, toplam araç üretiminin yüzde 24,2 otomobil üretiminin ise yüzde 17,8 oranında azalmasına neden oldu.

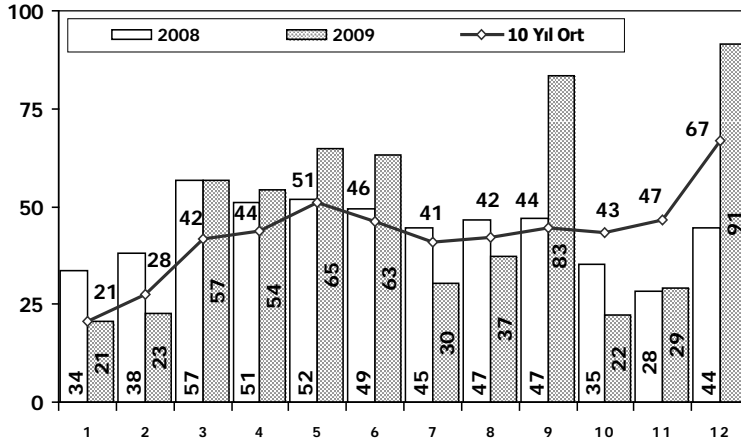
2009 yılında toplam üretim 870 bin adede geriledi, otomobil üretimi ise 511 bin adet oldu.

2009 yılında üretim, küçük kamyonunda yüzde 89, midibüste yüzde 75, büyük kamyonunda yüzde 74, minibüste yüzde 44, kamyonette yüzde 27 ve otobüste yüzde 22 oranında azaldı. Traktör üretimi ise yüzde 40 azalarak 14.861 adet oldu.

OTOMOTİV SANAYİİ 2009 YILI SONUÇLARI

PAZAR

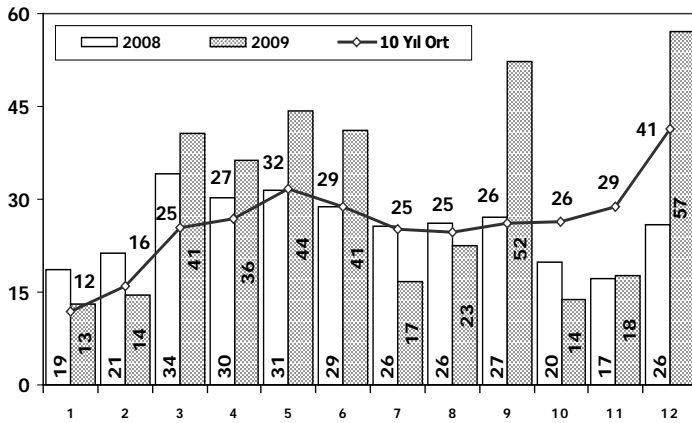
10 Yıllık Ortalama ve 2009/2008 Toplam Satışlar (x1000)

Aylar	10 Yıl Ort. (x1000)	2009 (x1000)	%
1	20,8	20,6	-0,8
2	27,6	22,8	-17,1
3	41,7	56,5	35,5
4	43,7	54,4	24,6
5	50,9	64,9	27,5
6	46,1	63,1	37,0
7	41,1	30,2	-26,3
8	42,0	37,1	-11,7
9	44,3	83,4	88,1
10	43,4	22,1	-49,1
11	46,7	29,2	-37,4
12	66,9	91,4	36,6
Toplam	515,2	575,9	11,8

- 2009 yılında toplam satışlar 576 bin adet oldu ve toplam pazar 2008 yılına göre yüzde 9,4 oranında arttı.

10 Yıllık Ortalama ve 2009/2008 Otomobil Satışları (x1000)

Aylar	10 Yıl Ort. (x1000)	2009 (x1000)	%
1	11,8	13,2	11,2
2	15,9	14,5	-8,8
3	25,4	40,6	59,7
4	26,9	36,2	34,4
5	31,6	44,2	39,7
6	28,8	41,0	42,4
7	25,1	16,6	-33,6
8	24,6	22,5	-8,3
9	26,2	52,2	98,9
10	26,4	13,8	-47,6
11	28,8	17,8	-38,3
12	41,4	57,2	38,0
Toplam	313,1	369,8	18,1

- 2009 yılında otomobil satışları, 2008 yılı aynı dönemine göre yüzde 20,9 oranında artarak 370 bin adet oldu.
- 1999–2009 yıllarında otomobil satışları aşağıdaki gibi gerçekleşti:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Yerli	157.452	207.739	59.179	35.519	73.267	139.541	136.708	117.725	120.740	99.205	126.277
İthal	131.215	258.987	72.259	55.096	153.769	311.668	301.889	255.494	236.725	206.793	243.542
Toplam/	288.667	466.726	131.438	90.615	227.036	451.209	438.597	373.219	357.465	305.998	369.819
İthalat(%)	45	55	55	61	68	69	69	68	66	68	66

- 2009 yılında toplam otomobil satışları geçen yıla göre yüzde 20,9 oranında, İthal otomobil satışları yüzde 17,7 ve yerli otomobil satışları ise yüzde 27,2 oranında arttı.
- İthalatın pazar payı 2009 yılında yüzde 66 gibi çok yüksek bir oranda gerçekleşti.

- 1999–2009 yıllarında hafif ticari araç (minibüs + kamyonet) satışları aşağıdaki gibi gerçekleşti:

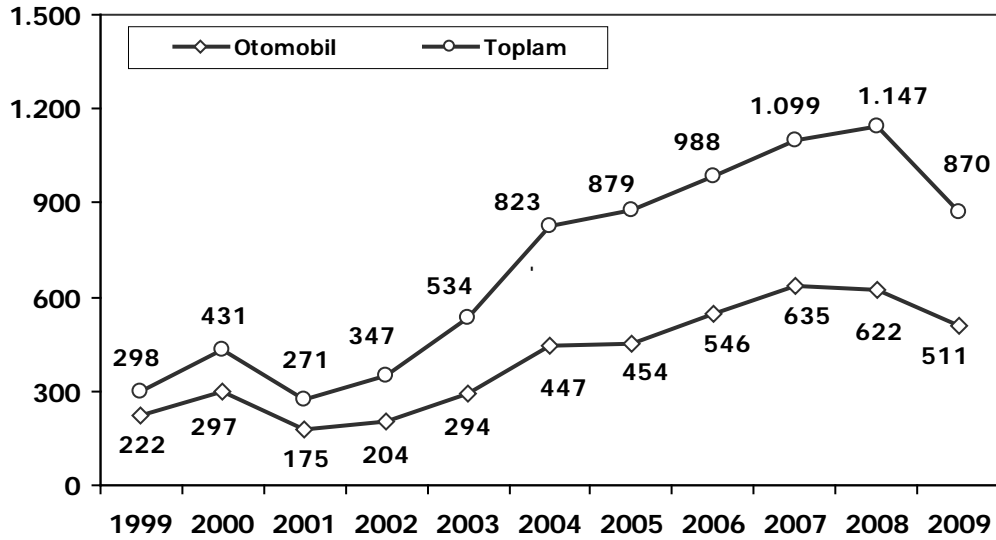
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Yerli	49.185	76.216	33.517	42.802	77.575	135.980	147.426	129.075	128.965	96.957	121.417
İthal	41.728	77.295	18.797	24.032	59.458	110.906	124.385	115.558	108.332	91.068	65.890
Toplam	90.913	153.511	52.314	66.834	137.033	246.886	271.811	244.633	237.297	188.025	187.307
İthalat (%)	46	50	36	36	43	45	46	47	46	48	35

- 2009 yılında, toplam hafif ticari araç satışları 2008 yılı ile aynı düzeyde gerçekleşirken, ithal hafif ticari araç satışları yüzde 27,6 oranında azalmıştır. Yerli hafif ticari araç satışları ise 25,2 oranında artmıştır.
- İthalatın pazar payı 2009 yılında yüzde 35 oldu.

ÜRETİM

- 2009 yılında toplam 870 bin adet taşıt aracı üretildi.

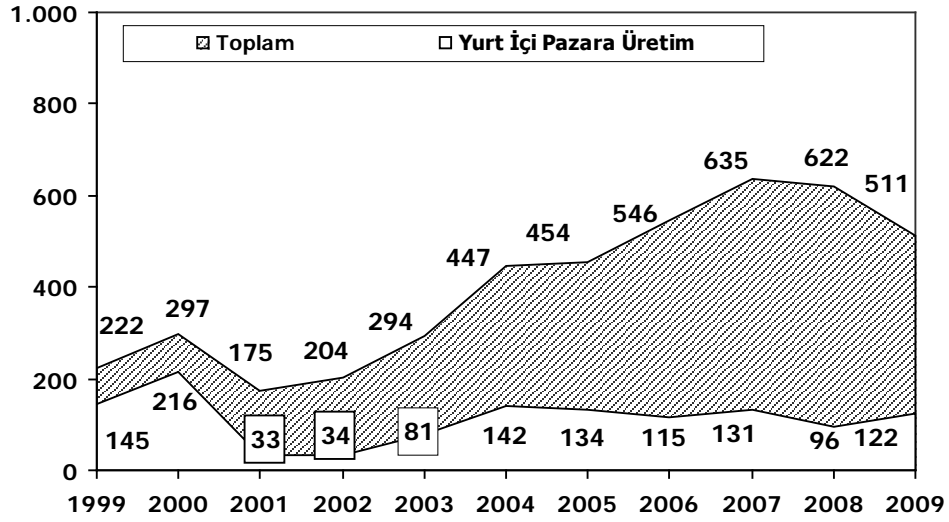
2009 Yılı Toplam Üretim ve Otomobil Üretimi (x1000)

- 2009 yılında toplam üretim, 2008 yılına göre yüzde 24,2 oranında azalmıştır. Bu yılda, üretimin yüzde 79 unu oluşturan 629 bin taşıt aracı ihracatı yapıldı.
- 2008 yılına göre, yük ve yolcu taşıyan ticari araç üretimi, ihracattaki daralmaya bağlı olarak 2009 yılında:

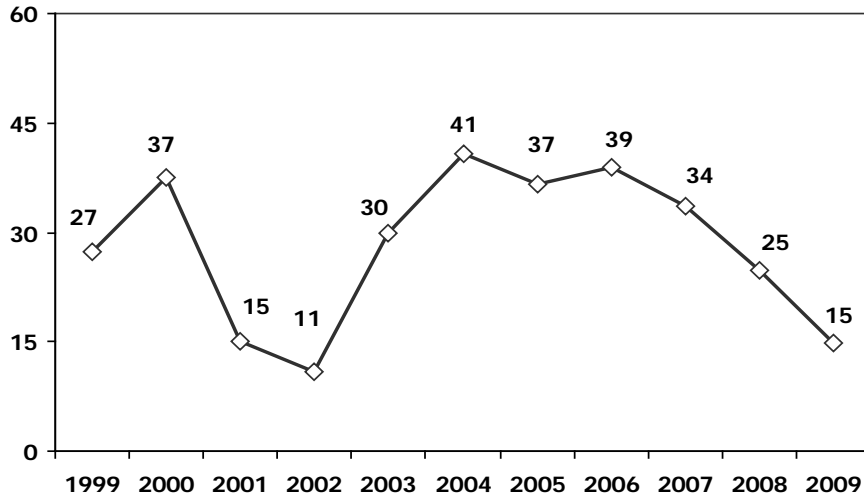
Küçük kamyoneta	yüzde 89
Midibüste	yüzde 75
Büyük kamyoneta	yüzde 74
Minibüste	yüzde 44
Kamyonette	yüzde 27
Otobüste	yüzde 22 oranında azaldı.

2009 Yılı Otomobil Üretim ve İhracatı (x1000)

- 2009 yılında otomobil üretimi, 2008 yılı aynı dönemine göre yüzde 18 oranında azalarak 511 bin adet olarak gerçekleşti.
- 2009 yılında traktör üretimi yüzde 40 oranında azalarak 14.861 adet oldu.

2009 Yılı Traktör Üretimi (x1000)

İHRACAT

- 2009 yılında 389 bin adedi otomobil olmak üzere, toplam 629 bin adet taşıt aracı ihraç edildi. 2009 yılında gerçekleşen taşıt aracı ihracatı, 2008 yılına göre yüzde 31 oranında azaldı.
- Uludağ ve Orta Anadolu İhracatçıları Birlikleri verilerine göre, 2009 yılında ihracat, 2008 yılına göre yüzde 34 azalarak 14,5 milyar \$ oldu.
- Taşıt aracı ihracatı yüzde 35, yan sanayi ihracatı ise yüzde 30 oranında azaldı.

Taşıt Araçları İhracatı (Adet)

SEKTÖR	2006	2007	2008	2009	2008/2007 (%)
OTOMOBİL	430.420	504.353	525.301	388.994	-26
TİCARİ ARAÇLAR	266.268	316.017	384.969	239.976	-38
* Kamyonet	254.159	295.585	366.646	231.260	-37
* Minibüs	1.809	2.695	891	1.271	43
* Kamyon	4.007	9.398	9.742	1.910	-80
* Midibüs	2.168	2.987	2.180	1.065	-51
* Otobüs	4.125	5.352	5.510	4.470	-19
TAŞIT ARAÇLARI	696.688	820.370	910.270	628.970	-31
TRAKTÖR	9.714	9.509	10.493	8.885	-15
TOPLAM	706.402	829.879	920.763	637.855	-31

Kaynak: OSD

- Toplam otomotiv sanayi ihracatı, 2009 yılı itibariyle, sektörel ihracat sıralamasında birinci sırada yer aldı.

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi İhracatı (000 Dolar)

SEKTÖR	2006 Toplam	2007 Toplam	2008 Toplam	2009 Toplam	2009/2008 (%)
Toplam Ana Sanayi	9.921.815.775	12.782.627.326	14.886.300.371	9.612.631.033	-35
* Otomobil	5.683.364.186	6.849.650.057	7.505.740.617	6.092.424.656	-19
* Otobüs	724.611.420	1.099.543.073	1.238.342.457	771.886.548	-38
* Diğerleri	3.513.840.169	4.833.434.196	6.142.217.297	2.748.319.829	-55
Toplam Yan Sanayi	4.508.490.757	6.320.762.302	7.015.666.404	4.919.345.973	-30
* Aksam ve Parça	3.668.803.672	5.225.898.830	5.806.202.045	3.939.201.533	-32
* İç ve Dış Lastik	717.230.911	895.748.611	976.029.024	826.346.700	-15
* Akümülatör	50.020.679	102.269.786	127.902.222	83.818.491	-34
* Emniyet Camı	72.435.495	96.845.075	105.533.113	69.979.249	-34
Toplam	14.430.306.532	19.103.389.628	21.901.966.775	14.531.977.006	-34

Kaynak: Uludağ İhracatçılar Birliği ve Orta Anadolu İhracatçılar Birliği

Hafif Araç İhracatı

FİRMALAR	Otomobil		Hafif Ticari Araç (Kamyonet+Minibüs)		Hafif Araçlar	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
O.Renault	252.232	222.278	***	***	252.232	222.278
Tofaş	57.557	71.311	151.886	97.042	209.443	168.353
Ford Otosan	***	***	215.270	128.006	215.270	128.006
Toyota	119.586	69.097	***	***	119.586	69.097
Diğerleri	95.926	26.308	381	7.483	96.307	33.791
Toplam	525.301	388.994	367.537	232.531	892.838	621.525

Kaynak: OSD

2009 yılında toplam hafif araç ihracatı 622 bin adet oldu. O.Renault 222 bin adet otomobil, Tofaş 71 bin adet otomobil ve 97 bin adet hafif ticari araç olmak üzere toplam 168 bin hafif araç, Ford Otosan 128 bin adet hafif ticari araç, Toyota 69 bin adet otomobil ihraç etti.

2009 yılı hafif araç ihracatı, 2008 yılına göre yüzde 30,3 oranında azaldı.